

Dubbele man in een vreemd lichaam

'Een echte lézer ben ik allang niet meer. Ik kan het niet, ik moet altijd leren uit wat ik lees. Ook met boeken is dat zo. Ik lees boeken over de pers, romans vind ik een onwaarschijnlijk tijdverlies'

28 november 1998, 00:00

Marijke Libert / Foto dieter telemans Interview met Christian Van Thillo, gedelegeerd bestuurder van De Persgroep

Nog nooit werd hij groot geïnterviewd door De Morgen. 'Het heeft met ons vreemde verleden te maken', zegt Christian Van Thillo. Hij is de gedelegeerde bestuurder van De Persgroep, de familie waardoor De Morgen precies tien jaar geleden werd 'aangenomen'. Het dagblad was voor de liberale uitgeversgroep een uitgesproken adoptiekind, van een ander ras, vol vieze beestjes. De krant van - toen nog - Paul Goossens werd door Van Thillo, die in 1990 zijn baas werd, als 'een vreemd lichaam' beschouwd. De krant vond van hem hetzelfde.

De relatie tussen Van Thillo en de redactie bleef jarenlang troebel, zweefde tussen aversie en onverschilligheid. Maar sinds een paar jaar wordt samen gepraat en gemaakt, ontstaat een krant met een look in de vreemde verbinding van twee op het eerste gezicht onverenigbare geesten: het geweten (Yves Desmet) en de yup (Van Thillo). De synergie werd symmetrischer en het product, dat dinsdag zijn twintigste verjaardag viert, een gestaag stijgend succes. Christian Van Thillo had nooit durven denken dat hij mee aan de basis zou

liggen van de redding van een onafhankelijk en progressief dagblad. Bij hem thuis lag het nimmer op de salontafel.

Van Thillo: "Mijn ouders waren lezers van Gazet van Antwerpen. Ik kan echter niet getuigen van grote familiale tradities. Sinds mijn zestiende ben ik thuis weg. Ik heb op internaat gezeten, zat vijf jaar op kot, ging dan alleen wonen, verbleef ook twee jaar in Amerika. Met De Morgen kwam ik in contact in Leuven. Van onze profs moesten we De Standaard lezen. Ik kon dat toen niet. Het is niet veranderd. De Morgen bekeek ik af en toe. Het was voor mij een dogmatische krant die altijd wel ideeën had, maar er meer was ter ere van zichzelf dan van de lezers. Een krant moet altijd, of ze nu populair is of De Financieel-Economische Tijd heet, een maatschappelijke relevantie hebben zonder een maatschappelijk project op zich te worden. Verder associeerde ik de krant met zuilgebondenheid en met zwartgalligheid. Ik was geïnteresseerd in alles wat krant was, ik wist toen al dat ik in de uitgeversbusiness zou terechtkomen via mijn familie, maar..."

... De Morgen was wel het laatste wat op uw lijst van favoriete uitgaven stond.

"Het klopt dat toen De Morgen in 1989 werd overgenomen door mijn voorganger Rik Duyck, ik vanuit Amerika naar mijn vader een fax heb gestuurd met de boodschap: een zieke neemt niet een op sterven na dode over. Ik werkte die zomer in Amerikaanse uitgeverijen en daar was ik alleen maar bezig met de populaire pers omdat ik Het Laatste Nieuws, dat ik toen slecht vond, wou aanpakken. En uitgerekend daar hoor ik dan dat wij De Morgen overnemen. We zaten bij de groep al geld buiten te gooien dat het kletterde. Nu had men vanuit een misplaatste idolatrie voor de VUM, waar men naast Het

Nieuwsblad De Standaard had, zelf een schaamdoekje gezocht voor ons populaire aanbod. Dat vond ik intellectueel oneerlijk, dus ging ik daar zwaar tegenin. Ik wou niet dat Het Laatste Nieuws achteruitgeduwd werd. Kortom, ik startte inderdaad met een groot negatief gevoel rond De Morgen."

Ik kan me voorstellen dat het nadien niet veel beter werd: zet een yup van nog geen dertig, vers van de Amerikaanse business-school, die de populaire pers wil aanzwengelen, maar eens tegenover een man als Paul Goossens, die engagement en maatschappijkritisch denken voorstond.

"Paul, tja... Dat was een straffe gast. Ik heb daar steeds het diepste respect voor gehad. Het was een figuur, een doorbijter. Hij was bijna veertien jaar hoofdredacteur, vocht voor zijn product en week niet. Hij was echt een figuur, ook fysiek, met die uitgesproken bijna gebeeldhouwde kop. Ik kon er op menselijk vlak ook best leuke gesprekken mee voeren, maar geen haar op zijn hoofd dat eraan dacht met mij ook maar een discussie te openen over wat zijn krant moest zijn. Onze gesprekken gingen over centen. Ik had dan iets van: zeg, mensen, ga dan naar een financier, naar een bank of zo. Ga daar zagen. Ik wil verdorie uitgeven."

Ik weet dat u het als uitgever moeilijk had met de berichtgeving van De Morgen over VTM en dat u, aandeelhouder van de zender, het niet leuk vond wat wij over VTM schreven. Zonder meteen over inmenging te spreken, konden we toen toch gewagen van een lichte druk?

"Soms ga je redeneren als een algemeen directeur die verantwoording moet afleggen tegenover zijn aandeelhouders. Je participeert in VTM, je komt daar in een raad van bestuur

waar De Morgen op de negen plaatsen van de negen bestuurders ligt en waar men zegt: hoe bestáát het dat een uitgever die hier zijn dividenden komt ontvangen, kranten beheert die dergelijke dingen schrijven? Daar werd zo'n heisa over gemaakt dat men bijna ons aandeel ging opeisen. Je wordt dan echt in een hoek gedreven en, toegegeven, daar praat je intern over. Uitgever zijn is een moeilijk balanceren. Ik heb het op persoonlijk vlak meerdere keren moeten ondervinden wat de kostprijs is van bladen maken. Elke dag is een van je uitgaven wel een pijnlijke ervaring voor iemand die je kent, in de familie, vriendenkring of het zakenmilieu. Dat kan leiden tot het grootst mogelijke onbegrip tegenover je persoon, en daar kan ik het inderdaad moeilijk mee hebben. Ik heb het vooral lastig als ik denk dat de getroffene wel eens gelijk kon hebben en dan moet ik me vreselijk op de handen slaan om niet meteen de telefoon te nemen en te zeggen tegen de redacties: wat is hier in godsnaam aan de hand? Maar toch zwijg ik, omdat ik de prijs niet wil betalen voor de beïnvloeding. Ik wil niet één slag winnen om een relatie in ere te houden als de consequentie is dat ik voor de rest van mijn leven geen voet meer op de redactie mag zetten."

Ons dossier-KB Lux bijvoorbeeld was een harde dobber.

"KB is onze huisbankier. Het is absoluut waar dat over dat dossier toen gepraat is, zelfs op het niveau van onze raad van bestuur. Het enige wat ik toen gedaan heb, en dat is de grens, is dat ik gezegd heb: jongens van De Morgen, jullie weten toch wat jullie doen? Is alles goed gecheckt?"

U en hoofdredacteur Yves Desmet praten veel met elkaar, dat is helemaal anders dan vroeger met Goossens. Waar vinden uitgever en journalist elkaar in moeilijke momenten?

"Wat ik altijd zo mooi heb gevonden aan Yves is dat hij briljant verstandig is en gedecideerd. We kunnen tegen elkaar de dingen zeggen die we moeten zeggen en als dat onze relatie zou vertroebelen zou dat stom zijn. Onze relatie is te vergelijken met die met een vriend met wie je eens flink in de clinch moet kunnen gaan. Alleen weet je als puntje bij paaltje komt dat je vooral ook een professionele relatie hebt. Hij is de hoofdredacteur van een onafhankelijke krant en ik ben de bedrijfsleider die een klankbord kan zijn en die enkel mag stuw en sturen op conceptueel vlak. Maar vergeet niet dat Koen Clement, die sinds 1995 algemeen directeur is van De Morgen, van instrumentele waarde is geweest. De evolutie die De Morgen de laatste jaren heeft doorgemaakt is vooral ook zijn verdienste. Yves en Koen zitten perfect op dezelfde golflengte, ze hebben een gelijklopende visie. Yves stuurt het journalistieke en Koen, die het uitgeversbloed duidelijk in zich heeft, speelt daar perfect op in om die krant mee commercieel te sturen. Zij zijn het die elke dag de krant waarmaken, dat vooral is de magische symbiose."

Hoe zou u Yves beschrijven tegenover iemand die hem niet kent?

"Yves is in mijn ogen enorm geëvolueerd in zijn visie op een maatschappij zoals die het laatste anderhalf decennium evolueerde. Of het nu de val van de muur is, de globalisering in de wereld of de zaak-Dutroux, Yves kan de goede en kwade dingen er steeds uit halen. Hij is niet te beroerd om zijn

wereldbeeld bij te stellen. Ook als mens vind ik hem anders. Van een beetje dogmatisch, zeer lineair denkend over economie, van iemand die journalistiek enkel nadacht over het schone en scherpe interview, die heel sarcastisch was, naar een persoon met een veel realistischer visie op de wereld. Hij is baas geworden, heeft verantwoordelijkheid over mensen, is warmer geworden. Ik denk wel dat we Yves wat te veel geduwd hebben in de rol van 'ga nu maar het imago van de nieuwe krant uitdragen en wees er meteen het gezicht van'."

U vindt Desmet 'geëvolueerd'. Hebt u door uw contact met hem en zijn krant ook uw maatschappijbeeld bijgesteld?

"Een radicale ommezwaai heb ik niet gemaakt. De maatschappij is nu eenmaal iets meer de liberale richting uit gegaan. Yves heeft me wel persoonlijk voor een stuk doen veranderen, maar hij veranderde niet mijn beeld op het bestel. Ik ben, vooral ook onder invloed van mijn vrouw, in de loop der jaren verdraagzamer geworden. Noem het het verschil tussen vinden dat homoseksualiteit moet kunnen én een vriend hebben die homo is. Ik kan me nu meer op mijn gemak voelen rond thema's waarvan ik vroeger enkel theoretisch vond dat ze moesten kunnen. Ik praat er niet alleen over, ik geloof er ook in. Ik ben gaan meeleven met het type krant dat De Morgen is. Had ik alleen Het Laatste Nieuws gehad, dan had ik alleen over populaire pers nagedacht en was ik misschien voor een stuk een andere persoon geweest."

Welke krant beroert u persoonlijk het meest: Het Laatste Nieuws of De Morgen?

"Beide, hoe paradoxaal dat ook moge klinken. Deze kranten staan los van elkaar, zijn een eigen merk, een eigen leefwereld,

dragen zichzelf uit. Ikzelf ben ook een heel dubbel man. Ik kan me in diverse situaties verplaatsen, kan omgaan met alle slag van mensen, van katholieken tot vrijzinnigen, in een dorpscafé of op een raad van bestuur. Als ik Het Laatste Nieuws lees, kan ik me dus best inleven in wat leeft in het brede Vlaanderen. En als ik De Morgen opentrek, kan ik begrijpen wat dat lezerspubliek interessant vindt."

Kortom, u probeert deze vraag te ontwijken.

"Nee, ik ben gewoon ruim geïnteresseerd. Elke maand abonneer ik me ook op een andere buitenlandse krant. De ene maand is dat Bild, de volgende maand The Guardian. Dat is om ideeën op te doen. Een echte lézer ben ik allang niet meer. Ik kan het niet, ik moet altijd leren uit wat ik lees. Ook met boeken zit dat zo. Ik lees boeken over de pers, romans vind ik een onwaarschijnlijk tijdverlies."

Herinnert u zich nog precies het moment waarop u geswitcht bent van aversie voor De Morgen naar eerbied voor deze krant?

"(even stilte, wijst dan naar zijn bureau) Toen Walter De Bock voor mij, op die stoel daar, is komen zitten. Dat was toen hij hoofdredacteur ad interim was na het vertrek van Piryns en na de hele heisa met de sluitingsuren, toen de krant nog 22.000 exemplaren verkocht. Hij zei: 'Christian, ik weet dat u deze krant volgt, wij hebben het u moeilijk gemaakt, maar ik laat u weten dat er op de redactie een groep mensen zit die door willen gaan en met u willen praten.' Zijn actie beroerde mij, gecombineerd met het respect dat ik had voor de toenmalige directeur Egbert Hans, die helemaal alleen kabinetten afdweilde om nog wat geld bijeen te rapen om door te kunnen gaan. Ik keek op van die diehards."

Waar situeert u zichzelf ideologisch?

"Ik weet dat er binnenkort een terechte sociale golf over Europa zal gaan. Je voelt dat de losgeslagen vrije markteconomie ten koste is gegaan van te veel mensen. Ik geloof in een beperkt interventionisme. Ik denk dat er een sociale sturing moet zijn. Ik geloof dat een maatschappij pas kan draaien als er een vorm van solidariteit is. Ik ben economisch gezien voor vrijheid van handelen en ondernemen, maar ik verafschuw gebrek aan sociaal gevoel daarbij. Als er iets is dat ik in Amerika altijd bevochten heb, was dat het axioma maximize is shareholder's value. Dus... hoe zou je mij kunnen noemen? Een sociaal-democraat of beter een liberaal geïnspireerd sociaal-democraat."

Van welke politieke strekking mogen wij u verdenken?

"Ik ben paars, met meer blauw dan rood. Ik ben echter niet gepassioneerd door de Wetstraat. Ik vind dat daar onwaarschijnlijk veel incompetentie en pretentie zit. Dehaene vind ik een straffe gast, maar ik baal van zijn cynisme. Dat je als premier van een land steeds zegt: 'Je weet toch dat dit niet kan in België'. Stel dat ik in mijn bedrijf bij de minste aanpassing die men wil doorvoeren zou zeggen: ja maar, ik zeg dat ook al tien jaar, maar dat kan hier niet. Een verantwoordelijke heeft net de taak dat om te buigen. Op het moment dat politiek cynisme wordt van mensen aan de macht, zeg ik: weg ermee, verlaat die verantwoordelijkheid. Je bent betaald om voor die gemeenschap te werken. Als je een organisatie leidt, moet je bouwen en mag je niet cynisch zijn."

"Ik geloof ook helemaal niet in het separatistische model. Ja, er zijn dingen die je autonoom en onafhankelijk kunt doen als

gemeenschap en ja, we leven met twee culturen, maar er zijn veel zaken die ons binden, meer dan we denken."

Dat te horen van een persoon met uw verleden! U komt uit een conservatief Vlaamsgezind nest waar luidkeels om een onafhankelijk Vlaanderen werd geroepen.

"Ik ben de zoon van een vader én een moeder. De Van Thillo's waren inderdaad zeer Vlaamsgezind. Mijn grootvader stond dicht bij de Volksunie. De Vlaamse Leeuw werd bij hem thuis gezongen, er werd geijverd voor de Vlaamse gedachte, en dat was terecht in die tijd. Die mensen moesten nog in het Frans naar school gaan, ze kregen geen kansen als ondernemers. Had ik toen geleefd, dan had ik wellicht precies hetzelfde gedaan. Dat gedachtegoed heeft van vader op zoon een dunnere spoeling gekregen. Daarbij kwam dat mijn moeder katholiek was, royalistisch, zeer Belgisch. Het is de combinatie die me beïnvloed heeft. Die heeft me geleerd nuances te leggen."

De Morgen staat boven alle zuilen, structuren, ideologieën, zegt u. Het komische is dat diverse strekkingen de krant gaan annexeren. De Agalev'ers noemen De Morgen hun krant, de VLD doen hetzelfde, ook de ID 21'ers zeggen dat, alsook een grote stroming binnen de VU. Is De Morgen dan tegelijk blauw, groen en geel?

"De Morgen is de perfecte weerspiegeling van hetgeen leeft bij de ontzuilde generatie die onze lezers zijn en dus bij de generatie van de toekomst. Die krant heeft zo'n unieke mix dat de partijen zich daar graag mee willen vereenzelvigen."

De SP heeft de laatste tijd meer moeilijkheden met deze krant. Dat begon na het failliet, maar het Agusta-dossier heeft

kennelijk helemaal de deur dichtgedaan. Zit de liberaal in u zich daarover te verkneukelen?

"Het is niet helemaal juist wat u zegt. Een SP-parlementslid zei me onlangs: de SP is een zeer eigenaardige partij. Er zitten mensen van het oude gedachtegoed, de Tobbacken, Claesen en een paar figuren die nog uit de BSP-periode stammen. Er bestaat echter ook een nieuwe generatie SP'ers, die vindt dat ze geen eigen krant hoeft te hebben, die wel goede relaties met De Morgen wenst te behouden omdat die krant waarden verdedigt waar de SP normaal gesproken achter zou moeten staan. Het gaat om mensen die inzien dat de economie alsmaar belangrijker wordt en dat De Financiële Morgen zijn plaats heeft in een totaal concept van een krant die volledig wil zijn als kwaliteitskrant."

Wat kan een jonge ondernemer als u zich nog wensen: naar de beurs gaan, een penetratie in de Franstalige pers in België forceren, iets anders?

"Stilstaan is inderdaad achteruitgaan. Je moet dus steeds over de toekomst nadenken. Onze strategie voor de komende drie jaar is te laten groeien wat we nu hebben: de televisie en onze bladen. Ik weet alleen dat wat we nu al hebben over vijf jaar beter moet zijn. Die ambitie voor de Franstalige pers, Nederland, eventueel andere landen, zal er eventueel ook zijn, maar dan niet als droom maar als uitgewerkte strategie. In eigen land is het plafond ongeveer bereikt. Wat me wel nog interesseert naast het verder uitwerken van het eigen aanbod is het lanceren van nieuwe titels. We hadden twee magazines zeven jaar geleden. Guido (Van Liefferinge) heeft er ondertussen vijf bij gecreëerd. Dingen zoals De Financiële Morgen en Metro lanceren, dat moet gebeuren."

Wat vindt u van de open oorlog die tussen De Persgroep en de VUM wordt gevoerd, tussen De Morgen en De Standaard...? Dat gaat verder dan gezonde concurrentie.

"Concurrentie wordt slecht als ze smerig wordt en ten koste gaat van het uiteindelijke doel, met name met je product vooruit geraken. Ik blijf de zogenaamde strijd tussen De Morgen en De Standaard nog steeds gezonde concurrentie noemen in de zin dat ze misschien agressief is, maar gezond en acceptabel agressief. De lezer maakt het uiteindelijk zelf wel uit."

Maar uw doelstelling blijft: nog meer plaats innemen op die lezersmarkt. U zegt: De Morgen moet de grootste worden in het kwaliteitssegment.

"Nee, ik draai het om. Als je zegt dat je de referentiekrant wil zijn voor de nieuwe generatie die zich aandient, is de consequentie gewoon dat je de grootste bent. Je mag er met zo'n ambitie toch niet naar streven om de bewuste tweede te blijven? En als we over zeven jaar niet de referentiekrant van Vlaanderen zijn geworden, dan denk ik dat we onderweg een aantal fouten hebben gemaakt. Of dat de concurrentie veel beter is geworden."

Wat is uw grootste angst voor de toekomst?

"Ouder worden, daar ben ik heel bang voor. Dat ik op een bepaald ogenblik zou komen stil te staan en niet meer het gevoel zou hebben te kunnen knokken, het buitenbeentje te zijn met onze groep en onze producten. Has-been worden, daar ben ik bang voor. Ik wil er gewoon zijn."